

ISMERTETÉSEK.

W. CZOERNIG CZERNHAUSEN: *Die Höhlen des Landes Salzburg und seiner Grenzgebirge.*

Mit einem Beitrag von M. HELL: Zur Geologie der salzburgischen Höhlen. 1 átnézetes térképpel, 2 táblával, számos barlangalaprajzzal, szelvénnel és fényképpel. (Spelaeologische Monografien X. köt. A Verein für Höhlenkunde in Salzburg kiadása.)

A több mint 150 oldalra terjedő gazdagon illusztrált munka elsősorban Salzburgnak és határhegységeinek modern spelaeológiai alapon nyugvó barlangtopográfiáját nyújtja.

A salzburgi barlangok rendszeres átkutatásának és tudományos feldolgozásának alapját már A. MÖRK megvetette, midőn a salzburgi *Verein für Höhlenkunde* tagjainak 1910 óta gyűjtött adatait, kutatási eredményeit, térképeit, fényképeit és barlangleírásait gyűjteménybe összefoglalta. Szerző, mint már azelőtt is MÖRK munkatársa, az ő halála után a 67 barlangot felölelő mintaszerű gyűjteményt, a salzburgi barlangkutatók támogatásával, 252 barlangra terjesztette ki s foglalta össze művében. A Szerző a vidék barlangjait, melyek uralkodórészben az északi *Mészkö-Alpok* területére esnek, a vidék barlangjait, melyek túlnyomórészt az északi *Mészkö-Alpok* területére esnek, sáros barlangokat, s végül irodalmi utalással felsorolja azokat a barlangokat is, melyekről csupán ellenőrizetlen irodalmi feljegyzések állanak rendelkezésünkre. Eltekintve ez utóbbiakról, a barlangok fekvését és eloszlását a kötethez mellékelt 1:125.000 mértékű átnézetes térképen is feltünteti.

Az egyes barlangok ismertetésénél, amellet, hogy megismerkedünk a barlang fekvésével, topográfiájával, értékes morfológiai, geológiai, paleontológiai, praehistoriai, sőt zoológiai és botanikai adatokat is kapunk s összefoglalva találjuk a barlangra vonatkozó irodalom teljességét. A tudományos és turisztikai adatokat a Szerző az egyes barlangokról szóló mondiák bemutatásával is tarkítja.

A barlangleírások nagyrészt pontos szelvények és alaprajzok teszik teljessé, melyek legnagyobb részét a Szerző hangsúlyszorgalmú munkájának gyümölcsei, s a kötetet igen szemléltető fényképfelvételek is díszítik.

Külön meg kell emlékeznünk M. HELL-nek a kötetet bevezető geológiai összefoglalásáról is, melyben, az eddigi kutatási eredmények rendszeres feldolgozása által, különösen a barlangok keletkezési korára nézve nyújt fontos adatokat. Az idősebb *miocéntól* kezdve, mely korba ő a vidék legidősebb barlangjainak keletkezését teszi, a barlangképződés folyamatait napjainkig követi nyomon, párhuzamban haladva a területnek MAHATSCHKEK által megállapított fejlődésmenetével: az ősi közephegységtől a mai magashegységig.

A kötethez, mely nélkülözhetetlen mindazoknak, akik Salzburg spelaeológiájáról pontos képet kívánnak szerezni, Prof. G. KYRLE írt előszót.

Horowitzky Ferenc dr.

Az Erdélyre vonatkozó 1923—26. években megjelent munkák pótjegyzéke.

1923.

1. ATANASIU S.: A tölgyesi Benes-hegy krétakori képződményei. Románul. Földtani Intézet évi jel. 1922—23-ról. Bucaresti. XI. k. p. 189.¹

2. ATANASIU S.—MACOVEI: Adatok Slanik és Ojtoz flis zónájának szerkezetéhez. Románul. Földtani Int. évi jel. 1922—23-ról. Bucaresti: XI. k. p. 29.

3. BANYAI J.: Az érckutatás modern eszközei Vasárnapi Ujság. Kolozsvár. 14. szám.
4. BANYAI J.: Új eszköz földünk kutatásának szolgálatában. Vasárnapi Ujság. Kolozsvár. 26. sz.
5. BANYAI J.: Földgáz. Vasárnapi Ujság. Kolozsvár. 30. sz.
6. DRĂGHICEANU: Erdély tektonikája. Földt. Int. évi jel. 1922—23-ról. Buc. XI. k. p. 174. Románul.
7. JEKELIUS E.: A botfalvi cukorgyár ártézi kútja. R.² Földt. Int. évi jel. 1922—23. Buc. XI. k. p. 111.
8. JEKELIUS E.: A dáciai emelet geisrei a Hargitában. R. Földt. Int. évi jel. 1922—23. Buc. XI. k. p. 113.
9. JEKELIUS E.: Liaszszenek Brassó környékén. R. U. o. 119.
10. JEKELIUS E.: Az Olt-medence pliocen lignitjei. R. U. o. 120.
11. JEKELIUS E.: A brassókörnyéki liaszszenek. R. Önálló füzet. A bukaresti földt. int. gyakorlati célú kiadványa. (Studii tehnice si economice.³
12. MRAZEC B.: Hozzászólás Murgoci és Nopcsának a Bánáti Kárpátok tektonikájáról szóló előadásunkhoz. Földt. Int. évi jel. 1914—15-ről. Buc. VI. k. p. 203. R.
13. POPESCU—VOITESTI: U. a. VI. k. p. 207.
14. MURGOCI G.: A Déli-Kárpátok geológiája. R. Földt. Int. évi jel. 1910-ről. Buc. I. k.
15. MURGOCI—NOPCSA: Új adatok a Kárpátok bánáti részének tektonikájához. Földt. Int. évi jel. 1914—15. Buc. VI. k. p. 203. Csak előadás.
16. SZADECZKY GY.: Az Aranyosmenti kristályos palák eredete és kora. R. Földt. Int. évi jel. 1922—23. Buc. XI. k. p. 163.
17. WINKLEHNER J.: A széntelepek képződése. Magy. és románul. Montanistica si Metalurgia. Petrozsény. 8., 9., 10. sz.

1924.

18. BANYAI J.: A bányászprakszis és a geológia. M. R. Mont. Metal. 5. sz.
19. BANYAI J.: A földgáz mint legújabb energiaforrásunk. M. R. Montan. Metal. 7—8., 9—10., 12. sz.
20. BANYAI J.: A szovátai meleg sóstó. Vasárnapi Ujság. Kolozsvár. 13. sz.
21. BANYAI J.: Székely sóvidék: Vas. Ujság. Kolozsvár. 40. sz.
22. BANYAI J.: Az ásványvizekről. U. o. 32. és 37. sz.
23. HÉJAS GY.: A papfalvi tűzálló homok előfordulásáról. M. R. Mont. Met. 3. szám.
24. JEKELIUS E.: Az Olt felső völgyének lignitlepei. R. Önálló füzet (I. 11.).
25. JOÓS L.: Szolnok-Doboka vármegye magyarlápósi járás fémbányászatának rövid ismertetése. Mont. Met. 5., 9—10., 12. sz. M. R.
26. WINKLEHNER J.: A széntelepek képződése. (Folytatás.) Mont. Met. 1., 3., 4., 5. M. R.

1925.

27. ATANASIU J.: Lignitlepek a borszéki medencében. R. Önálló füzet (I. 11.).
28. BANYAI J.: Hargita. Pásztortűz. Kolozsvár. p. 493.
29. BANYAI L.: Korond. Vasárnapi Ujság. Kolozsvár.
30. JOÓS L.: Szolnok-Doboka vármegye magyarlápósi járás fémbányászatának rövid ismertetése. M. R. (Folytatás.) Mont. Met. 4—5., 6. sz.
31. JOÓS L.: A nagyági tellur-aranybányászat rövid ismertetése. M. R. Mont. Met. 7—8., 9—10. sz.

1926.

32. ATANASIU—LOBONTIU: Előzetes közlemények Borszék és Bélbor vidékének geológiájából. R. Földt. Int. évi jel. 1920—21. Buc. IX. k. p. 44.
33. ATANASIU—MACOVEI: Jelentés a Békás és Kis-Beszterce patokok közti kristályospala és flis zóna tektonikájáról. U. o. p. 22.
34. BANYAI J.: A földgáz mint a legújabb energiaforrásunk, (Folytatás.) Mont. Met. 5—6., 7—8. sz. R. M.
35. BANYAI J.: A székelykereszturi gázterület geológiája. Mont. Met. 2. sz. M. R.
36. BANYAI J.: Az alsórákosi bazalterupciók és az Olt áttörés-kora. E. I. sz. p. 187.
37. CANTINIARI I.: Resinártól (Szeben vm.) délre eső vidék geológiája. R. Földt. Int. évi jel. 1920—21-ről Buc. IX. k. p. 16.
38. CANTINIARI I.: Jegyzetek Sinka környékének geológiájához. R. U. o. p. 20.
39. CANTINIARI I.: Geológiai tanulmányok Porumbák-Árpás (Fogaras vm.) vidékéről. R. U. o. p. 60.
40. CANTINIARI I.: Geológiai tanulmányok a Sebes-patak völgyéből. R. U. o. p. 66.
41. CANTINIARI I.: Bányageológiai tanulmányok Zalatnáról. R. U. o. p. 89.
42. DRĂGHICEANU: Az 1916. évi erdélyi földrengésről. R. U. o. p. 72.
43. ENCULESCU—SAIDEL—PROTOPOESCU: Erdély, Bukovina, Bessarabia talajainak általános áttekintése. R. U. o. p. 25.
44. JEKELIUS E.: Bedellő (Torda-Aranyos vm.) neokom márgáiról. R. U. o. VIII. k. p. 130.
45. JEKELIUS E.: Foraminiferák a Déli-Kárpátok neokom márgáiból. R. U. o. VIII. k. p. 130.
46. JEKELIUS E.: Törcsvári-szoros geológiája. R. U. o. VIII. k. p. 166.
47. LAUFER F.: Adatok Hátszeg környékének geológiai ismeretéhez. Románul és németül. Föld. int. évkönyve.² Bukarest. X. k. (1921—24), p. 301.
48. LOBONTIU: Általános rövid áttekintés Erdély geológiájáról. R. Föld. int. évi jel. 1919—20-ról. VIII. k., p. 109.
49. LOBONTIU: Ismerteti Pály: Geológiai jegyzetek a Bihar-hegység és a Királyerdő csatlakozásáról szóló munkáját. R. U. o. IX. k., p. 92.
50. LOBONTIU—SELEGEAN: Az erdélyi só problémája. R. U. o. VIII. k., p. 13.
51. MATEESCU I.: Megjegyzések a bánfihunyadi medence geológiájához és morfológiájához. Föld. int. évkönyve. Bukarest. XI. k. (1925—26), p. 349. Románul és franciául.
52. MURGOCI G.: A mehádiai miocén-medence. Föld. int. évi jel. 1920—21-ről. R. IX. k. p. 4.
53. PREDA-ATANASIU J.: Tatros felső völgyszakaszának geológiai szerkezete. R. Föld. int. évkönyve. Bukarest. X. k. (1921—24), p. 371. Románul és franciául.

Jegyzet. A fent felsorolt s a Bukaresti Földtani Intézet kiadásában megjelent munkák három formában jelentek meg:

1. Évi jelentések¹ . . . Dări de seamă ale ședințelor.
2. Évkönyvek² . . . Anuarul Institutului geologic al României.
3. Gyakorlati irányú³ . . . Studii tehnice și economice.

A felsorolásban ezeknek a rövidítéseit használjuk, azt is megjegyezvén, hogy „R.” románul, vagy „M.” magyar nyelven is megjelent, mint pl. a petrozsényi bányász folyóirat: a „Metalurgia și Montanistica” cikkei. E. I. Sz. az „Erdélyi Irodalmi Szemle” Kolozsváron megjelenő vegyes tárgyú tudományos folyóiratot jelenti.